

TRGOVSKI LIST

Casopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 17. januarja 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 8.

Oblastne davščine v Sloveniji za l. 1929.

Kakor smo že pred kratkim poročali, je ministrstvo za finance oblastni proračun ljubljanske oblasti za leto 1929. odobrilo brez bistvenih izprememb. Od sklenjenih davščin je znižalo samo doklado k državni taksi iz tarifne postavke 61. taksnega zakona od 200% na 50%. Osebe, ki na novo dobe gostilniško ali kavarniško pravico, bodo na državno takso 3000 dinarjev v Ljubljani plačale namesto 6000 Din oblastne doklade samo 1500 dinarjev, v krajih z več nego 2000 prebivalci na državno takso 2500 dinarjev namesto 5000 Din doklade samo 1250 Din in v krajih do 2000 prebivalcev na državno takso 2000 Din namesto 4000 Din doklade samo 1000 dinarjev.

Ljubljanska oblast bo na podlagi odobrenega proračuna pobirala nastope doklade in davščine:

1. 200% oblastno doklado k državni taksi za gostilniške in kavarniške pravice (tarifna postavka 61. taksnega zakona);
2. 25% oblastno doklado k državnemu davku na dohodek od podjetij, obratov in poklicev prve skupine in druge skupine, točka 1. a) in 2. a);
3. 25% oblastno doklado k državnemu davku na dobiček podjetij, zavzemanih javnemu polaganju računov, izvzemši podjetja v čl. 86., točka 1. a) zakona o neposrednih davkih;
4. 25% oblastno doklado k državnemu davku na dohodek od nesamostalnega dela in poklica, izvzemši samoupravne uslužbenice;
5. oblastno davščino od lovišč in ribolovov;
6. 6% oblastno takso od vrednosti kinematografskih vstopnic;
7. oblastno takso na javne plese in nočne zabave;
8. oblastno takso na motorna vozila;
9. oblastno trošarino na potrošnje premoga;
10. oblastno naklado na vino in vinski mošt ter oblastno doklado k državni trošarini na ostale alkoholne tekočine.

Te dni uradni list ljubljanske in mariborske oblasti »Samouprava« objavljata tudi odločbo ministrstva za finance o oblastnem proračunu za mariborsko oblast za leto 1929.

Oblastni proračun mariborske oblasti za leto 1929. je predvideval nastopne davščine:

1. Davščino na ponočni obisk gostiln, kavarn in bara ter na kartanje, podaljšanje policijske ure itd.
2. Takso na motorna vozila.
3. Davščino na električni tok v višini, ki dosega petkratno izmero te davščine za leto 1928.
4. Oblastno davščino na zaposlitev inozemskih delavcev, ki naj bi znašala normalno 4% od prejemkov inozemskega zaposlenca.
5. 100% oblastno doklado k državni taksi na kupone ali dividende.
6. 50% doklado k pavšalni taksi za račune o potroških v gostilnah in kavarnah.
7. Oblastno takso na zakupnino lovišč (20%).
8. 200% doklado na državno takso na tekoče račune delniških družb.
9. 100% oblastno takso k državni taksi za podelitev gostilniških pravic.
10. 100% oblastno doklado k državni taksi na reklame.
11. 25% doklado k državni taksi na vstopnice za kinematografe.

12. Doklado k državni taksi na lovške karte (100%).

13. 100% doklado k državni trošarini na pivo, žganje, rum in likerje, na špirit in na vino ter vinski mošt.

14. 50% doklado na državne davke po novem davčnem zakonu in sicer na pridobnino, družbeni davek, rentni davek in uslužbenki davek.

Minister za finance teh sklenjenih davščin ni v celoti odobril, ampak je izpremenil sledeče:

1. trošarina, predvidena na uporabo električne struje, se zniža na višino lanskih taks, odrejenih z oblastno uredbo. Tej uredbi je dodati nov člen, glasom katerega se ta taksa za industrijska podjetja zniža za 50%;
2. črta se davščina na zaposlitev inozemskih delavcev;
3. oblastna doklada k državni taksi na tekoče račune se zniža na 100% državne takse;
4. taksa na gostilniško in kavarniško pravico se zniža na 50% državne takse;
5. črta se taksa na reklame;
6. taksa na kinematografske vstopnice se pobira v okvirju čl. 105. finančnega zakona 1928/29, to je znašati ne smejo preko 6% od vrednosti vstopnic;
7. za podlago pri odmeri 50% oblastne doklade se vzame davčna osnova po dosedanem davčnem zakonu in vsi sloji se enakomerno obremenijo;
8. zniža se doklada na davek družb, obvezanih na javno polaganje računov, od 50% na 25%.

Na podlagi odloka ministra za finance je imel oblastni odbor dolžnost, da izvrši popravek vseh uredb, s katerimi so ta vprašanja urejena, kakor tudi uredbe o proračunu.

Oblastni odbor je tej dolžnosti samo deloma ustregel:

1. Odlok ministra za finance izrecno odreja, da se morajo vsi sloji enakomerno obremeniti.

Te odredbe se pač ne more drugače tolmčiti, kakor da hoče ministrstvo za finance, naj se doklade na neposredne davke na vse davčne vrste enakomerno pobirajo, to je v enakem odstotku. Oblastni odbor to odredbo drugače tolmčil in navzlic odrejeni enakomernosti med dohodke ni sprejel tudi doklad na zemljarino.

2. Minister za finance je odredil, da se smejo 50% doklade pobirati na davčno osnovo po dosedanjih zakonih. V zvezi s členom 51. predloga finančnega zakona za 1929/30, na katero se izprememba očitno nanaša, se more to odredbo ministra za finance tolmčiti samo v tem smislu, da se smejo doklade za leto 1929. pobirati na temelju odmerjenega davka za leto 1928.

Pričakujemo, da bo oblastni odbor odrejene popravke tudi v tem zmislu izvajal navzlic temu, da pri dokladah označuje podlago s »po dosedanjih davčnih zakonih« samo pri pridobnini, to je pri dosedanji občni pridobnini.

Prizadevanja gospodarskih krogov v Sloveniji so dosegla usrehe v tem, da so se oblastne doklade in davščine v mariborski oblasti izdatno olajšale vsaj deloma, dočim so bile glede trošarin katere se štejejo za takozvane »prostovoljne« datave, vsa prizadevanja zaman. Zato je tem nujneje, da se finance samouprav zakonitim potom čimpreje urede na način, ki bo obvaroval davkoplačevalce prevelikih bremen, samoupravam pa zagotovil dohodke, ki jim bodo omogočavali

plodonosno vršiti svojo nalogo. Vsak uvideven gospodar priznava, da so samouprave brez sredstev brez pomena, s primernimi sredstvi pa morejo doprinesiti pri smotreni porabi prebivalstvu mnogo dobrega.

Spričo tega se gospodarski krogi niso upirali proti temu, da za oblasti sploh kaj plačujejo, ampak edino proti temu kako so oblasti porazdelila svoja bremena. Naša iskrena želja je, da bi nam v prihodnje ne bilo treba šele s pritožbami uveljavljati stališča gospodarskih krogov, ampak da bi se oblastne samouprave o željah in težnjah gospodarstva že predhodno posvetovale z gospodarskimi krogi, ker bi se s tem omilila marsikatera nepotrebnost ostrina v medsebojnih odnosih.

POBIRANJE TAKSE ZA POBOTNICE V BANČNIH POSLH.

Na konkretno vprašanje, kako je kolkovati priznanice, pa katerih izvršujejo denarni zavodi razna izplačila v bančnih poslih na svoj ali tuj račun, je Generalna direkcija davkov z razpisom z dne 19. septembra 1928, št. 118.540 odločila sledeče:

Tarifna postavka 36. taksne tarife zadeva pobiranje takse na priznanice v bančnih poslih. Po tej tarifni postavki so vsa izplačila, katera izvršujejo denarni zavodi bodisi neposredno, bodisi na račun drugih privatnih oseb, zavezana tej taksi (50 par) in ne taksi po postavki 33. taksne tarife (1/2%), razen v primeru, da imajo te priznanice značaj kate-rekoli druge listine, ki je zavezana kakšni drugi taksi. (Primer: Denarni zavod izplačuje po nalogu tretje osebe na njen račun kako vsoto proti pobotnici za to vsoto. V tem primeru pobotnica ni zavezana kolkovini po 1/2%, ampak kolkovini 50 par po tarifni postavki 36., nasprotno pa, ako kupi pisarniške potrebščine in jih plača, je pobotnico kolkovati s 1/2% (ako se ne daje na račun, kjer je pobotnica prosta kolkovine). Izjeme od tega pravila določa točka 3., člena 57. taksnega in pristojbinskega pravilnika, to je za primere, v katerih nastopajo banke samo kot posredniki za država ali samoupravna oblastva ter na račun izplačujočim privatnim osebam izvestne vsote. V teh primerih se pobira za pobotnice 1/2% kolkovina in ne kolkovina po 50 par.

KOŽNI SEJEM SV. NEŽE

se vrši že od pamtiveka v Ljubljani. Tudi letos ga bomo imeli na sam praznik Sv. Neže, v pondeljek, dne 21. t. m. Predajo sta organizirala Lovska zadruga in Ljubljanski velesajem, dražba se vrši na velesajmu.

NARAŠČAJOČI IZVOZ KROMPIRJA IZ AVSTRIJE.

Avstrija je v letu 1926 izvozila 170 vagonov, leta 1927 290 vagonov in leta 1928 že 4700 vagonov krompirja. Izkazane so samo one količine, ki so se izvozile v države, v katerih je potreben za izvoz poseben certifikat, na primer v Italijo, Ogrsko, Češkoslovaško itd. — Izkazane pa niso količine, ki so se izvozile v države, v katerih za izvoz ni potreben poseben certifikat. Med te države spada med drugimi Grška in naša država. Izvoz avstrijskega krompirja v te države se ceni v letu 1928 na okroglo 2000 vagonov.

Reorganizacija finančne uprave.

Po novi uredbi o reorganizaciji finančne upravne službe upravlja finančno službo v Sloveniji v II. instanci finančna direkcija z delokrogom za ljubljansko in mariborsko oblast, v posameznih političnih okrajih pa davčne uprave. Delokrog davčnih uprav obsega področje političnega ali sodnega okraja, po katerem se nazivljejo.

Ministrstvo za finance je pred kratkim izvršilo tudi imenovanje osebja za finančno direkcijo v Ljubljani in za posamezne davčne uprave. Na čelo finančne direkcije je postavilo kot finančnega direktorja g. dr. Josipa Povaleja, ki je do sedaj služboval kot finančni okrajni direktor v Mariboru. Novi finančni direktor, ki je prve dni letošnjega leta nastopil službo, je te dni sprejel v celoti vse ljubljansko finančno uradništvo in mu v svojem nagovoru podal važne smernice za njihovo praktično poslovanje. Po poročilu »Slovenca« je v svojem nagovoru izjavil med drugim tudi sledeče:

Zakon sam na sebi je mrtva črka, zakon dobi življenje, ko prične uradnik po njem uradovati. Ker zakonodavec — ljudje s človeškim čuvstvom — niso mogli v ozki okvir besedila zakona utesniti vseh svojih želj in misli in niso zamogli vpoštevati vseh nepredvidenih slučajev, za katere in v katerih se bo zakon vporabljal, je uradnik vpoklican, da si ga po svoji strokovni izobrazbi, po svoji dobri vesti, ne oziraje se na levo in desno, tolmači v pravcu, ki je v korist državi, pa tudi v dobrobit prebivalstva. Uradnik ne sme pri tem tolmačenju biti ozkosrčen, v dvomu naj si zakon raje razlaga v milejšem zmislu, ker je nasprotna razlaga premnogokrat pripravna, da škoduje ugledu države, v prebivalstvu pa povzroča nevoljo, mržnjo in sovraštvo do uradništva.

Davčni objekt je živo bitje, ki hoče in mora živeti. V interesu države je, da davčni objekt ostane zdrav, močan, krepak, da se zamore razvijati, da bo tako zamogel, ne da bi pri tem bila njegova gospodarska bitnost ogrožena, dajati državi trajne, po razmerju gospodarskega razvoja tudi večje prispevke. Nikakor ne gre, da bi nezdrava finančna politika davčni objekt že ob njegovem rojstvu umorila.

Uradniki finančne uprave so tedaj dolžni, da ta davčni objekt pravilno negujejo, ga okrepijo, ga vzdržijo zdravega, da bo imela država na ta način trajen in siguren dohodek.

Pri reševanju spisov in pri splošnem uradnem poslovanju naj jim bo podlaga strokovna izobrazba, zakon, vestnost, stvornost brez vsakega partizanstva — lex suprema salus rei publicae.

Proti strankam naj bo uradništvo strpno, potrpežljivo, vljudno in v vsakem oziru absolutno korektno.

Besede g. direktorja so napravile na uradništvo viden vtis, ki je dobil svoj izraz v izbranih besedah višjega

PRISPEVKI H GOSPODARSKI STATISTIKI SLOVENIJE ZA LETO 1927.

O publikaciji, ki jo je pod tem naslovom izdala Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani in katero je uredil zbornični generalni tajnik g. dr. Windischer, je priobčil zagrebški »Morgenblatt« v svojem gospodarskem delu dne 13. t. m. ugodno oceno. V oceni naglašja, da je publikacija važen pojav na slovenskem gospodarsko-literarnem polju.

finančnega svetnika g. Bajča, ki je v imenu zbranega uradništva obljubil, da bo vestno vršilo svojo nalogo po intencijah svojega vrhovnega šefa.

Novi g. direktor je slovenski javnosti znan iz njegovega dolgoletnega službovanja v Ljubljani in v Mariboru; vsi ga spoštujejo kot vzglednega uradnika, ki je ob vsaki priliki znal v najkrajših vprašanih poiskati zlato sredo. Njegova preteklost nam ga kaže kot uvidevnega moža, ki ima za praktične potrebe našega prebivalstva veliko umevanja. Zato z zadoščanjem jemljemo na znanje, da bo tudi na svojem novem visokem položaju ostal zvest samemu sebi, da ne bo iskal varstva interesov državnih financ samo enostransko v pretiranih fiskalnih obremenitvah, ampak da bo videl interese države tudi v tem, da ji ohrani davčno moč njenega prebivalstva, da ga ohrani zdravega in si s tem državi zasigura trajen in siguren dohodek. Posebno važna je ta izjava letos ob prvem uveljavljanju novega davčnega zakona, ki je specijelno za trgovino, obrt in industrijo težak.

JUGOSLAVIJA IN TURČIJA.

Gospodarski krogi se trudijo za gospodarsko zblizanje med Jugoslavijo in Turčijo, ki bi nam bilo zelo v korist. Turčija bi bila lahko za nas zelo hvaležen prodajni trg, a vsled neurejenih trgovskih razmer o blagovnem prometu večjega obsega doslej še ne moremo govoriti. To tem manj, ker imata Bolgarija in Rumunija v Turčiji carinske olajšave, ki jih Jugoslavija nima. Turčija je letos skoraj edina dežela, ki bi mogla prevzeti naš pšenični previšek — v Turčiji je bila letos zelo slaba letina — in ki bi mogla tudi v drugih letih nakupiti velike množine našega žita. Pa tudi doslej je Turčija pri nas že precej kupovala, zlasti v Južni Srbiji, na primer velike množine surovega masla, sira in živine. Ostala naša država prodaja zlasti cement, galanterijsko blago itd.; izvoz je dal lani 500.000 turških funtov à 278 Din in je prišlo na cement 200.000 funtov, na galanterijsko in pisalno blago 90.000 funtov.

VEREINIGTE STAHLWERKE.

Upravni svet nemških Združenih jeklarn d. d. je sklenil, da bo razdelil iz čiste dobička 52.500.000 mark (lani 52 milijonov 940.000) šestodstotno dividendo, kot lani. Brutodohodki so se dvignili od 280 milijonov mark v letu 1927 na 289 milijonov v letu 1928. Prestavitvena dela so v splošnem končana, gradbeni načrt se bo izvedel naprej. Stroški za to bodo manjši kot v letih 1927 in 1928, ko so zgradili velike kokerijske naprave. Likvidna sredstva so skoraj štirikrat tako velika kot lani.

LISTEK.

R. M.:

Na samodruču v nemške dežele.

(Nadaljevanje.)

IV. Preko Solnograške.

Vrhu Kačjega brda je meja med Koroško in Solnograško. Od tu do Solnograda je ena sama krasota gorskega značaja, ki sem jo s polno dušo užival, kajti tu še nisem potoval. Peter je izgledal kot jutranje solnce, ker je bila prestana tragedija na Kačjem brdu.

Pokazal sem mu velikansko skalo v bližini in rekel: »Kajne, Peter, tale skala se je Tebi zvalila od srca!«

»Res je,« se je veselo nasmejalo, »rajše bi bil mrtev, kot da bi gledal volje vleči moj samodruč, ki sem z njim tako ponosno odpotoval.«

Poncij Pilat je pa brzel nizdol po ostrih krivuljah kakor da bi bil sam vesel, da mu je Lojze zdril črno piko. Nič nas ni brigalo, da smo se v ostri strmini spuščali 600 m doli do St. Mihaela im Lungau, ampak z otroškimi veseljem smo se naslajali na lepi naravi, belih vasicah in rodovitnem po-

Češkoslovaška trgovinska bilanca za l. 1928.

»Prager Presse« prinaša pod gornjim naslovom zanimive podatke o češkoslovaški trgovinski bilanci za leto 1928. Ta kaže ugodno sliko. Po volumenu je češkoslovaški izvoz v prošlem letu napram prejšnjemu porasel, osobito v finalnih proizvodih, kar je obenem deloma tudi nekak barometer za splošni gospodarski položaj Češkoslovaške. Vrednost teh proizvodov je porasla od 13.25 na 14.56 milijard Kč. Uvoz surovin pa je porasel (od 8.54 na 9.14 milijard Kč), kar zopet znači ugodno znamenje za razvoj produkcije. Uvoz živil je padel od 3.751 mil. Kč v letu 1927 na 3.490 mil. Kč v letu 1928, čemur je dala glavni povod ugodna letina. Nasprotno pa je zaznamovati porast izvoza živil, dasi se je morala Češkoslovaška boriti z znatnimi trgovsko-političnimi težkočami. Vendar pa je pripomniti, da je šlo v glavnem za malo rentabilne prodaje te vrste, kakor je bilo podobno tudi pri sladkorju. Uvoz živine je nazadoval. Omeniti bi bilo še izvoz surovin, ki je radi velike domače porabe nazadoval za 300 milj. Kč. V glavnem gre za les. Uvoz gotovih izdelkov je narasel za 887 mil. Kč. V tem je opaziti naraščajočo kupno moč prebivalstva.

Med industrijami je omeniti oslabilitev izvoznotrговinskih števil tekstilne industrije. Tako v izvozu izdelkov, kakor pri uvozu surovin kaže ta industrija, osobito glede množine, nazadovanje. Izpadek pa nadomešča boljši izvoz drugih industrij, osobito čevljarke. S tem se je doseglo, da uspeh trgovinske bilance ni več odvisen v glavnem ravnó od konjunktura v tekstilni industriji in da je češkoslovaško narodno gospodarstvo dobilo vidno elastičnost, tako da izpadek vsled slabe konjunktura ene industrijske panoge more nadomestiti z uspehi drugih industrij.

Celokupni aktivum l. 1928 je znašal 2.033.148.000 napram 2.173.806.000 Kč v letu 1927.

HMELJSKO POROČILO IZ PETROVCA V VOJVODINI.

Hmeljski trg ni kazal v preteklem tednu nobenih bistvenih razlik. Promet je bil slab in so se izvršili po vaseh le majhni nakupi. Hmelj je notiral 500 do 1000 Din za 100 kg. V produkcijskih krogih opozarjajo na veliko prenizke cene hmelja v Jugoslaviji, zlasti v primeri z Žatcem in Nürnbergom. Dočim doseže najboljši jugoslovanski hmelj na teh trgih nad 5000 Din za 100 kg, plačajo pri nas isto kvaliteto samo s 1000 dinarji. Poročilo pravi, da so temu krivi jugoslovanski trgovci in producenti, ker ne znajo konjunktura ugodnih cen ob pravem času praktično izrabiti, temveč ponujajo sedaj blago po nizkih cenah, ko konjunktura ni več ugodna.

BOJ MED FORDOM IN MED GENERAL MOTORS.

Pisali smo že o ustanovitvi nove angleške Fordove družbe, ki naj prevzame vse evropske Fordove interese. O tej ustanovitvi piše »Voss. Zeitung«: Evropska Fordova ustanovitev je naperjena v prvi vrsti proti velikemu njegovemu tekmeču, proti General Motors. Boj obeh družb se je prenesel z vso ostrino v Evropo. Ford gradi nove ogromne tovarne in pošilja v Evropo najboljše inženere in najmodernejši strojni materijal. Na drugi strani se pa General Motors trudi za merodajno udeležbo pri evropski množini fabrikaciji. Govorijo v tej zvezi o družbah Opel, Fiat in Citroen, ne da bi se mogla dobiti doslej jasna slika o vseh teh namerah. Med obema svetovnimima družbama je nastalo v Evropi pravo tekmovalno dirkanje.

Fordovi načrti imajo velikanske izmere. Nova tovarna pri Dagenhamu na Angleškem bo mogla zgraditi, kot smo že poročali, na leto 200.000 avtomobilov. Medtem delajo v že obstoječi Fordovi tovarni v Manchesteru dan in noč, po ameriškem sistemu, z ameriški plačami in mezdami. Posebni parniki bodo vozili avtomobile iz Anglije v svet, iz Dagenhama bo nastal Fordhaven (Fordovo pristanišče). Hkrati povečujejo v Corku na Irskem že obstoječo tovarno; v bodočnosti bodo gradili tam izključno le Fordsonove traktorje; staro Fordovo tovarno v Detroitu bodo prenesli popolnoma v Cork in hočejo napraviti tam na leto 30.000 traktorjev.

Načrti in proračuni Fordovih tovarn iz vseh delov sveta nam pravijo, da bo dosegla letošnja produkcija Fordovih tovarnih in osebnih avtomobilov najmanj produkcijo leta 1924. V onem letu je zgradila Fordova Motor Co 2.000.000 osebnih in tovarnih voz. Številke za letošnje leto 1929 govorijo pri Ameriki in Kanadi o 1.800.000 vozovih, pri ostalih delih sveta o 300.000 avtomobilih, skupaj torej 2.100.000. Pa bo, kakor vse kaže, gotovo več.

Načrti finančnega ministra dr. Stanka Šverljuge.

Poročevalec dunajske »Neue Freie Presse« je te dni obiskal našega novega finančnega ministra, da ga vpraša za njegovo mnenje o gospodarskem in finančnem položaju naše države. Odgovor priobčuje poročevalec v nedeljski številki svojega lista. G. minister je med drugim izjavil sledeče: »V mojem položaju moram v gospodarskih vprašanih varovati na eni strani državne fiskalne interese, na drugi strani omogočiti, da se narodno gospodarstvo povzdigne in se s tem zvišajo dohodki, da bi se mogli porabiti za investicije in melioracije. Detajlov o svojem bodočem programu še ne morem objaviti, ker bi bilo to preuranjeno. Čaka nas še ogromno delo. Omenjam samo reorganizacijo celotne finančne zakonodaje in izenačenje vseh finančnih zakonov za celo državo. Ta dela se že izvršujejo. Treba je tudi ustvariti v splošnem pravično davčno podlago in po dejanskih potrebah in statističnih podatkih o donosu davkov davke znižati ali, ako bi se izkazalo za potrebno, tudi zvišati.« V nadaljnjih izjavah se je g. minister bavil z vprašanjem reforme uprave in naglašal, da imamo preveč uradnikov in penzionistov. Vlada si je dala nalogo, da reducira nekvalificirane uradnike in jih nadomesti z upokojenci. Vpokojitve iz političnih razlogov so državo stale veliko sto milijonov dinarjev. Pri sestavljanju proračuna bo stremel za tem, da ga postavi na realno podlago in da neproduktivne izdatke zniža na najmanjšo izmero. Investicije se ne bodo več vršile na breme tekočega proračuna, ampak se bodo krile z dolgoročnimi posojili. Viseči dolgovi morajo izginiti. Omogočilo bo poravnava vseh visečih dolgov takozvano švedsko posojilo. Po pretoku enega leta bodo poravnani vsi viseči dolgovi. Kar se tiče novega posojila, je minister optimist, ker so v inozemstvu novo ureditev in novo vlado simpatično pozdravili. Posebno se to kaže v stabilnosti dinarja. Sedanja vlada bo vzajemno z Narodno banko postopala in nima namena, dopustiti kakoršnekoli izpremembe ali gibanja tako, da se sme s tem računati, da bo dinar brezpogojno obstal na svoji sedanji višini. Ako se vladi posreči dobiti stabilizacijsko in investicijsko posojilo, bo v doglednem času stabiliziral dinar, ki je itak že več let stabilen. G. minister optimistično presoja naš gospodarski položaj in pripominja, da je optimizem upravičen, ako se posreči napraviti red v vseh področjih državne uprave, kar si je nova vlada stavila za svojo nalogo.

Trgovci! Zahtevajte, da Vam v kavarni, gostilni in vsakem javnem lokalu predložijo »Trgovski list«!

lju v dolini, ki ima višine nad 1100 m in po kateri se vije tudi železnica.

Na drugi strani smo zopet brzeli v višino, kajti mudilo se nam je, ker smo se na Kačjem brdu zamudili najmanj za dve uri. Čeprav smo se zdaj vspenjali še višje, se Poncij ni prav nič več bunil, ampak z lahkoto obvladal vse strmine.

V želodcu mi je krulilo, zato sem glasno zamrmral željo, kako bi se prilegel dober golaž in hladno pivo.

»Belo oblečene deklice bi naj pa servirale,« se je oglasil Matko, ko smo se bližali vrhu Radstätter Tauern, in uzrli na obeh straneh ceste visok sneg, takoj nato pa enonadstropno hišo z napisom »Post Hohe Tauern 1738 m«. Okrog hiše je stalo polno samodručev, ki se jim je tudi naš pridružil. Za hišo smo našli v gorskem solncu celo družbo naših izletnikov, ki so se res krepčali z golažem in pivom, kajti pošta je bila obenem gostilna, prava dobrota za ta visoki kraj, ki ni imel druge vegetacije kot borovce in planinske cvetlice, ki se pa še niso upale izpod snega.

Ker smo pozno prišli, smo le s težavo še dobili svoje porcije ter potem okrepčani zasedli Pilata, ki nas je peljal najprej mimo pokopališča brezimenih, kamor pokopavajo vse one,

ki ponesrečijo na tem prelazu, in potem zopet v nižino v udobnih serpentinah skozi krasne letoviške kraje Ober- in Untertauern preko reke Enns do Radstadta. Skoro nato vodi cesta ob reki Salzburg, ki nas je spremljala prav do Solnograda.

Pot je vodila dalje ves čas po soteski in se je najbolj zožila pri prelazu Lueg, kjer nam je na zelo ozki cesti nad visokim prepadom že malo tesno postalo, kajli ravno so popravljali cesto in je moral Pilat plezati čez debelo kamenje. Malo dalje smo prešli mimo kapele Maria Brunneck, ki ob nji stoji spomenik Josipa Stroberja, solnograškega Andreja Hoferja, ki je tu 1809. leta branil združenim Francozom in Bavarcem prehod. Nad nami so se na obeh straneh gore skoro dotikale, v taki soteski smo se nekaj časa vozili in potem dospeli v ravnino skozi Hallein s solnimi rudniki in Hellbrunn, ki smo ga ob povratku zopet obiskali. Od daleč nas je že pozdravljala visoki solnograški grad in skoro smo zavozili v to lepo mesto, ki smo si je nazaj grede natančneje ogledali.

Kljub velikim zamudi smo pravčasno po 12. uri dospeli na shajališče pred Grand hotelom Europo kjer so že stali jugoslovanski samodruči.

Predmet pogovora pri kosilu je bila tragedija na Kačjem brdu — po sebi umevno! Matkotova gospa soproga je bila že v velikih skrbeh — ne toliko za nas, ampak za svojega možička, kajti njena družba je dve uri poprej dospela v Solnograd kot mi. »Če bi moral Matko na volu jahati, kakor je vse kazalo, bi ga zdajle še ne videli in danes sploh ne,« sem pripomnil.

»Kaj pa še,« je odvrnila gospa, »saj Matko ne zna jahati, ker ima kratke noge.«

»Bi ga dali pa volu na vrat,« je modro pripomnil g. Šteblaj.

»Da smo le vsi skupaj in da vlada med nami tako edinstvo, kakor v naši državi,« je zadovoljno pristavil g. Kobasar, ki je tudi za občinskega očeta v Ljubljani.

»Kadar bom slišal kaj od kač, me bo mrzlo spreletelo po hrbtu,« je končal pogovor g. Peter, »ker se bom vedno spomnil Kačjega brda, ki bi mi kmalu prinesel tako sramoto.«

V. Prijateljsko sprejeti.

Po kosilu sedemo na samodruč in za par minut smo že pri Saalbrücke na nemški meji. Ko opravimo na avstrijski strani obmejne formalitete, kar

Dober dobiček brez rizika

Razpečuje v kraljevini SHS Fran Ksav. Ležnik,
Maribor, Cankarjeva 26

dosažete s prodajo

MAGGI-jevih izdelkov za juhe.

Agrarna kriza v Nemčiji.

Dr. H. Dietrich, vodilni nemški narodni gospodar, razpravlja o nemški agrarni krizi:

Za rentabilnost in dosego zadostnih cen v poljedelski produkciji sta najbolj odločilna svetovni trg in import. Pri tem pridejo pri nas v prvi vrsti v poštev živina, meso in sladkor. Naravna misel bi bila, da zvišamo carino; a zvezani smo s celim sistemom trgovinskih pogodb skoraj z vsemi državami sveta in nimamo nikjer proste roke, razen v prav majhni izmeri pri žitni carini. Ko je postal položaj na sladkornem trgu katastrofalen, smo šli po novih potih naprej. Zvišali smo carino na sladkor tako zelo, da učinkuje skoraj prohibitivno, a s tem smo indirektno določili najvišjo ceno za sladkor in smo ščitili konsumente. Po novih potih smo začeli hoditi tudi pri pogajanjih s Poljsko. Na žitnem trgu so se razmere tako razvile, da je cena pšenice, ki je končno vendarle fiksirana od svetovnega trga, komaj nad predvojno višino, in tudi cena rži je nizka. V prvi vrsti zadene to večja posestva, zlasti na vzhodu, kjer je pridelek žita najvažnejša produkcija. Cene živine so na predvojni višini, deloma tudi pod njo. Tako ugotovimo nevarne znake, da dobiva kmetijstvo za žito in za živino cene, ki v bistvu odgovarjajo predvojnemu cenam, dočim mora plačevati na drugi strani za svoje potrebščine, za svoja obratna sredstva in za mezde približno oseminkrat tako visoke cene, za socialna bremena (davke itd.) pa večkratne cene.

Jedro problema nemške agrarne politike pa postaja zmeraj bolj in bolj kreditna politika.

Lani se je kmetijstvo v dvigajoči izmeri zadolžilo, obrestne mere niso v razmerju z rentabilnostjo in rastejo. Od 1. oktobra 1927 do 1. oktobra 1928 so se dvignili realni krediti kmetijstva za 848 milijonov mark, krediti s srednjo tekočo dobo za 171 milijonov mark, kratkoročni krediti so se pa nasprotno znižali za 225 mil. mark. Ugotoviti moremo torej nadvišno obremenitev za ca. 800 milijonov mark. Skupno zadolženje nemškega kmetijstva, brez rentnega bančnega dolga v znesku dveh milijard mark cenijo na 11½ milijard mark, obresti zahtevajo nad 1 milijardo mark na leto. Ostri očitki se porajajo in vladi se očita, da nima nobene energije za odpravo neznošnih kreditnih razmer. A

kredit se ni podražil samo v Nemčiji, temveč tudi v sosednjih deželah in celo v Zedinjenih državah. Prisilni vmesni poseg po vladnih odredbah bi položaj le poslabšal.

Na potu od prvega dajalca denarja do zadnjega sprejemnika se denar s provizijami in obrestnimi dokladami zelo podraži. Tu bi se dala doseči racionalizacija in reorganizacija potom združništva. Kdor zahteva za gospodarstvo državno pomoč, ne sme prezreti, da država v gospodarskih stvareh ni vsemogočna. Stojimo še zmeraj na tleh zasebnega gospodarstva in odklanjamo socialno ali državno gospodarstvo.

Kljub težkemu položaju nemškega kmetijstva ob začetku odločivnega leta 1929 — odločivnega glede na bližnja reparacijska pogajanja — mislim, da se že bližamo višku krize. Agrarne krize, kot se javljajo v Nemčiji in v mnogih drugih evropskih deželah, se ne dajo odpraviti od danes na jutri. Prvi korak za zboljšanje je napravljen, če kmetijstvu povemo, v kako težkem položaju se nahaja. Volja države, kar se tiče njenih sredstev in možnosti, je dobra in jo čutimo. To voljo izpopolnjuje volja kmetijstva, da si samo pomaga.

III. VELIKA OBLASTNA VINSKA RAZSTAVA IN SEJEM V PTUJU.

Lanska, kakor tudi predlanska vinska razstava v Ptujju je gotovo vsem posetnikom in razstavljalcem še v dobrem spominu.

Splošni želji ustrezajoč se priredi v Ptujju letos zopet vinska razstava z vinskimi sejmom za celo mariborsko oblast in sicer v dneh 3., 4. in 5. marca t. l.

Vsakdo lahko razstavi brezplačno poljubne vrste vina, pridelanega v mariborski oblasti, izvemši šmarnice. Kdor želi razstaviti, naj javi to razstavnemu odboru najkasneje do 10. februarja, da se ga lahko uvrsti še v katalog. Navede naj: ime, bivališče, pošto, nakladno postajo, vrsto vina, letnik, vinski vrh, za prodajo namenjeno količino in ceno. Prijavi je priložiti kavejico 10 Din, ki se vrne, ako bo prijavljeno vino razstavljeno. Od vsake vrste je razstaviti 5 normalnih buteljki ali 4 litre. Vino mora biti najkasneje do 25. februarja odano v kleti društvenega doma. Razstavi se lahko tudi vino, ki ni na prodaj. Prazne buteljke se lastnikom vrnejo, vino se ne plača. Kdor buteljki nima, jih dobi na posodo. Za odlična vina so namenjena odlikovanja.

se je vse prav hitro izvršilo, jo krenemo čez most preko Salzbach na nemško ozemlje. Tu nas pozdravi velik slavolok v zastavah in z napisom »Willkommen!«

Naše predsedstvo sta tu pozdravila zastopnika splošnega nemškega avtokluba in predsednik južnobavarske podružnice tega kluba. Pozdrav smo zamudili, zato smo se takoj odpeljali po lepi gladki cesti, ki je bila nalašč radi nas poskropljena, dalje brez vsakih ovir, ker so nam na vsakem oglu in križpotu velike rdeče pšice kazale smer vožnje.

Pokrajina ni bila gorska, ampak rodovita polja in travniki so se vrstili s košatimi šumami. Čedne vasice in par res starinskih mest s starimi gradovi in samostani so prijetno menjavali prizore, mimo katerih je brzel naš samodreč. Krajev ne bom našteval, saj se takoj izgube iz spomina, samo omeniti moram, da nam je v malem mestecu, menda v Altenmarktu zaklical stasit deček glasno »Živio« s pravim našim naglasom. Gotovo nas je to razveselilo in radostno smo mu mahal v pozdrav. Tudi drugo občinstvo nas je pozdravljalo, seveda ne tako prisrčno kot smo pri nas navajeni. Tega pa res nikjer ne znajo, kvečjemu bi čehje vsporedil z nami.

»Boš videl,« mi reče Matko, »v Monakovem nas bodo pozdravile belo oblečene deklice z velikimi vrčki piva v rokah.«

»Pivo bi mi bilo ljubše kot deklice,« sem odgovoril, kajti žeja nas je precej mučila, ker smo se vozili v zgodnjem popoldnevu pri najhujši vročini, čeprav smo sedeli v senci in napravili v vozu prav dober ventilator.

Zdaj po ravnem, zdaj malo v breg po vijugastih cestah, kakor bi se vozili po naši Dolenjski, smo kmalu po 17. uri dospeli v mestce Haar, kjer je bilo shajališče izletnikov, da skupno v eni koloni pohodimo v 15 km oddaljeno Monakovo.

Shajališče je bilo na velikem restavracijskem vrtu v veliko naše veselje, kajti takoj smo poskakali z voza in hiteli po okrepčilo.

Joj, joj, kakšne posode smo videli po vrtnih mizah in v rokah natakarič, ki jih je kar naprej vlekel. G. Steblaj je prvi dobil tako posodo, ko je zavpil natakarič: »Schnell, eine Mass!« Bili so to lončeni vrči bele barve in ko sem dobil naročeno »halbe Mass«, sem videl, da ta polovica drži en liter, cela mera pa dva litra črnega bavarskega piva.

(Dalje prihodnjik.)

Iz naših organizacij.

Trgovsko društvo v Celju ima svoj letošnji XX. redni občni zbor na 22. januarja t. l. ob 19. uri (7. uri zvečer) v rdeči sobi Narodnega doma z običajnim dnevnim redom ter se nadeja z ozirom na jubilejno leto polnoštevilne udeležbe ter pristopa še ne včlanjenih gg. trgovcev in posebno gg. trgovskih pomočnikov in gdč. pomočnic v dokaz stanovske zavednosti in skupnosti.

Trgovina.

Potujočega trgovca išče proti proviziji neka dunajska tvrdka za razpečavanje nekega kemičnega preparata pri nas. Obiskovati bi imel vse drogerije, trgovine mila in parfumerije, kakor tudi trgovine z železino in s potrebščinami za gospodinjstvo. Naslov dotične tvrdke je interesentom na razpolago med uradnimi urami v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Razstava v Torontu. V Torontu (Kanada) se vrši vsako leto meseca septembra mednarodni vzorčni semenj. Velesejem zaključuje vsako leto z večjimi uspehi in bi nudil tudi našim gospodarskim krogom ugodno priliko za vpoznanje razmer na tem tržišču. Uprava velesejma bi dala našim razstavljalcem brezplačno 1 paviljon na razpolago, če bi se prijavilo zadostno število razstavljalcev. Interesenti, ki bi se hoteli udeležiti velesejma kot razstavljalci, naj to prijavijo pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Obrt.

Obrtni red. Beograjski gospodarski krogi v zadnjem času intenzivno izdelujejo načrt novega obrtnega reda z uporabo na raznih kongresih zbranega materiala. V poučenih krogih se navaja, da bo uveljavljenje novega obrtnega reda ena prvih nalog bodočega gospodarskega sveta.

Trgovcem z manufakturo v Ljubljani. Načelnik krojaške zadruge v Ljubljani g. Ivan Kersnič nas naproša, da priobčimo sledeče: V zadnjem času so krojači in krojačice v Ljubljani skrajno slabo zaposleni. Veliko med njimi nima pravnobnega dela, drugi pa zaslužijo komaj toliko, da se najskromnejše prežive in morajo izdatno reducirati svoje obrate. Pomanjkanje dela občutijo tudi pomočniki, ki dan na dan iščejo dela od mojstra do mojstra. V krojaški stroki obstoji kriza, kakoršne ne pominjajo niti najstarejši mojstri in mojstrice. V tej krizi si pomaga vsak, kakor si more. Nekaj krojačev in krojačic se je zateklo pod okrilje trgovcev z manufakturo, pri katerih so ali naravnost uslužbeni, ali pa samo od trgovine prevzemajo delo, ako se dotična trgovina peča s konfekcijo. Trgovine ne oddajajo svojim krojačem in krojačicam samo konfekcijskega dela, ampak tudi delo po meri, čeprav so že s konfekcijo zadosti zaposleni. Po informacijah nagovarjajo trgovci svoje odjemalce za manufakturno blago, naj si dajo obleko napraviti pri njihovem krojaču ali krojačici, ali pa jim priporočajo gotove mojstre in mojstrice. Nikakor nočem trditi, da je to nedopustno, mnenja pa sem, da je socialno krivično. Na tak način je neznaten del krojačev in krojačic pre zaposlen, večji del pa nima dela in gleda s strahom v bodočnost, ker ni pravnobnega izgleda, da bi se razmere v doglednem času izboljšale. V skrajni sili se obračam v imenu velikega dela krojaških mojstrov in mojstric, ki so resno ogroženi v svoji eksistenci, na gospode trgovce s prošnjo, naj olajšajo splošno bedo našega stanu s tem, da se vzdržijo odjemalcem nasproti vsakega priporočila in jim prepuščajo prsto izbirjo mojstra ali mojstrice. Če s tem se bo delo pravilneje porazdelilo med posamezne krojače in krojačice ter jim zagotovilo izdatnejšo zaposlitev.

PO SVETU.

Bankers Trust Co. izkazuje pri 25 mil. dol. delniške glavnice in pri 77 milijonih rezerv 584 mil. dolarjev depozitov.

Equitable Trust Co. ima 30 mil. dol. glavnice, 23 mil. dol. rezerv in 530 mil. depozitov.

Westminster Bank izkazuje za preteklo leto 2,160.000 funtov čistega dobička. Dividenda je zopet 20 odstotna.

Nemška suknena industrija pripravila odredbe proti inozemski konkurenci.

Italijanska tekstilna tvrdka Casnati v Como je bila vsled goljufivega bankrota razpuščena in so oba ravnatelja zaprli. Pasiva znašajo menda 30 mil. lir.

Štiri ogrske tvrdke železnine, ki prodajajo v prvi vrsti izdelke podjetja Rima, so se fuzionirale v delniško družbo. Imena so Heinrich, Schopper, Kontinental in Schlesinger. Veleprodajo bo opravljala centralna prodajna organizacija.

Za ureditev reparacij hočejo izdati veliko reparacijsko posojilo v znesku dveh milijard dolarjev. Izdajo bo vodil Pierpont Morgan; udeležen bo ameriški, francoski in angleški kapital.

Obvezno socialno zavarovanje za samostojne hočejo vpeljati v Avstriji; Nemčija bo najbrž Avstriji sledila.

Zahteva po zvišanju carini na porcelan in na steklo se je pojavila v Ameriki. V prvi vrsti bi bila prizadeta tozadevna industrija Češkoslovaške.

United States and Foreign (inozemsko) Securities Corporation, ki dela veliko tudi v Evropi, izkazuje dvig netodohodkov od 2,990.000 dol. v letu 1927 na 7,650.000 dol. v letu 1928. Skupna vrednost družbinih aktiv znaša več kot 60 milijonov dolarjev ali nad 30 dolarjev za osnovno delnico napram 16 dolarjem na koncu leta 1927.

Število zavarovanih delavcev v Jugoslaviji je znašalo na koncu novembra 637.000. Število nezavarovanih je približno 10% zavarovanih in se za ta znesek skupno število delavcev zviša. V Sloveniji je znašalo število zavarovanih delavcev 116.585.

Rumunski petrolejski kartel je s 1. dec. prenehal in ga kljub mnogim poskusom niso mogli zopet oživiti. Vsled razdruženja kartela so cene na domačem trgu padle, a eksportne cene se niso nič spremenile.

Leta 1727 ustanovljena Royal Bank of Scotland (Kraljeva škotska banka) v Londonu je imela v preteklem poslovnem letu pri glavnici 2.500.000 funtov nad pol milijona funtov čistega dobička in bo razdelila 17 odstotno dividendo proti lanskim 16 odstotkom.

Konferenca ribiških interesentov se bo vršila 25. t. m. pri pomorskoprometnem ravnateljstvu v Splitu. Razpravljali bodo o ustanovitvi društva za pospeševanje morskega ribištva.

Dalmatinsko vinogradništvo se nahaja v veliki krizi. Za vzrok navajajo majhno povpraševanje po vinu in nizke cene.

Dunajski pomladanski velesejem se bo vršil od 10. do 17. marca. Olajšave glede potnih listov in železniških cen so zelo velike. Celo pomorske plovne družbe, kot Cosulich, bodo izdajale za 25 do 50% znižane vozne listke.

Španija je plačala petrolejski družbi Shell nad 1 milijon funtov odškodnine za razlastitev njenih naprav v Španiji. Španija si je ustanovila namreč, kot smo že poročali, lasten petrolejski monopol.

Ogrska Narodna banka izkazuje za leto 1928 čisti dobiček 13,119.000 pengö. Upravni svet je predlagal razdelitev 12½-odstotne dividende.

Friedrich Krupp d. d. ne bo za preteklo poslovno leto kljub boljšemu zaključku kot v letu 1927 izplačala nobene dividende. Ker je družba čisto zasebna, ne pomeni brezdividendnost prav nič.

Ljubljanska borza.

Tečaj 16. januarja 1929.	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	2282	2288
Berlin 1 M	1353	1356
Bruselj 1 belga	—	7918
Budimpešta 1 pengő	—	9937
Curich 100 fr.	109425	109725
Dunaj 1 šiling	79904	80204
London 1 funt	27598	27678
Newyork 1 dolar	5673	5696
Pariz 100 fr.	22155	22355
Praga 100 kron	18820	189—
Trst 100 lir	29714	29914

Vrednote: Srečke: Loterijska državna renta za vojno škodo: denar Din 440—.

Vrednote: Delnice: a) Denarni zavodi: Celjska posojilnica d. d., Celje denar 158 dinarjev; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana denar 125 Din; Prva hrvaška štedionica, Zagreb denar 920 Din; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana denar 175 Din. b) Industrijska, trgovska in prometna podjetja: Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana denar 120 Din; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana denar 56 Din; »Sešir«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka denar 105 Din; Tvorica za dušik d. d., Ruše denar 260, blago 280 Din.

Les: Smreka — jelka: hlodi I., II., monte 250—300; brzovajni drogovi 240—260; bordonski merkantilni 300—320; trami merkantilni 250—300; škorete, konične od 16 cm naprej 560—600; škorete, paralelne, od 16 cm naprej 630—680; škorete, podmerne, od 15 cm 490—540; deske-plohi, kon., od 16 cm naprej 500—550; plohi, par., od 16 cm naprej 550—600 Din. Bukev: deske-plohi, naravnih, neobrobjeni 490—520; plohi, naravnih, ostarobri 750—1000; plohi, parjeni, ostarobrobjeni 600—900; plohi, parjeni, ostarobrobri 1000—1250; testoni 500—530, tavolete 1100—1200 Din. Hrast: hlodi I., II. 500 do 700; bordonski 1200—1400; deske-plohi, neobrobjeni boules 1300—1500; plohi, neobrobjeni merkantilni 1000—1100; plohi, ostarobrobri (podnice) 1200—1300; frizi 950 do 1150 Din. Drva: bukova 19—21; hrastova 17 do 19 Din. Železniški pragovi: 260 m. 14x24, hrastovi 50—55 Din. Oglje: bukovo za 100 kg 85—90 Din.

Žito: Pšenica: bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, 28250—295; bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozina, slov. postaja, dobava v februarju, plačilo v 30 dneh 28750—290 Din; bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozina, slov. postaja, dobava v marcu, plačilo v 30 dneh, 295—29750; bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozina, slov. postaja, dobava v aprilu, plačilo v 30 dneh 300—30250; bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozina, slov. postaja, dobava v maju, plačilo v 30 dneh, 305—30750 Din. — Koruza: ameriška plata koruza: promptna dobava, slov. postaja, 320 Din; bačka: umetno sušena, promptna dobava, slov. postaja 310; bačka: času primerno suha, promptna dobava, slov. postaja 295 Din. — Ječmen: bački: nov, 71 kg, rešetan, promptna dobava, plačilo po prejemu blaga 31550—320 Din. — Soršca: 50% rži, 50% pšenice, postaja Domžale, plačilo v 30 dneh 27250—275. — Moka: pšenična Og: nova, fca Ljubljana, pri odjemu celega vagona plačljivo po prejemu blaga 415 do 420 Din.

Tendenca: les: neizpremenjena; deželni pridelki: čvrstejša.

Zaključki: les: 4 vagoni; deželni pridelki: 1 vagon pšenice; drugo: — vagon.

RAZNO.

Poročilo ameriškega trgovskega urada o gospodarskem položaju Nemčije pravi, da je po začetni ugotovitvi o splošnem napredku gospodarskega življenja v pričetku leta 1928 sledilo od poletja naprej nazadovanje. Depresija je bila na koncu leta močnejše izražena kot v letu 1927.

Kraldovska cementna tovarna na Češkem bo razdelila letos zopet 50-odstotno dividendo ali 100 Kč.

Šesto leto »Bankarstvac«. Tej reviji se je tekom zadnjih petih let posrečilo, da zbere za svoje sodelavce pretežen del domačih in izdatno število tujih gospodarskih in finančnih strokovnjakov. Do konca leta 1928 je imela preko 300 sodelavcev. — »Bankarstvo« izhaja mesečno v velikih vezikih po 50 strani in priobčuje poleg aktualnih prispevkov iz gospodarstva, statistike, finančne in socialne politike tudi karikature svojega sodelavca Mironoviča o gospodarskih osebnostih in dogodkih. Letna naročnina znaša 250 Din. Uprava lista je v Zagrebu. »Bankarstvo« priporočamo kot strokovni gospodarski list vsem našim bralcem, ki se zanimajo za gospodarska vprašanja.

TRŽNA POROČILA.

BOMBAŽ.

V drugi polovici meseca decembra ni bilo na svetovnem bombažnem trgu nobenega posebnega kolebanja. Cene so se gibale med 20 in 20-5 centi. Vzrok je iskati v mirnih tržnih razmerah pred Božičem in med Božičem in Novim letom. V Evropi se je povečalo samo povpraševanje po preji in po izdelanem blagu. — Indijski bombaževi pridelek znaša po zadnjih cenitvah 6.540.000 bal, samo za ca 100.000 bal več kot v seziji 1927-1928. Z ozirom na to pa, da bo poraba v seziji 1928/29 najbrž večja kot v seziji 1927/28, ko so bile predlignice v Bombay vsled štrajka več mesecev zaprte, ne pričakujejo nobenega zboljšanja paritete do ameriškega bombaža in nobenega nazadovanja cen. — V Nemčiji se občutno pozna konkurenca italijanskih in francoskih podjetij.

ZITO.

Po trajni baisse v zadnjih tednih se je pojavil v zadnjih dneh na žitnih trgih preokret, izhajajoč od prekomorskih trgov, ki se je razširil na vse borze. Nagib za dviganje so dala poročila iz U. S. A., ki so rekla, da je žito v pšeničnih okrajih vsled zmrzali trpelo. Tudi cenitve o novih eksportnih zaključkih severoameriške pšenice za 1.500.000 bušlov, so dobro vplivale. Cene koruze so prav tako narasle. Nakupna volja evropskega kontinentalnega konsuma je še

Borza dela v Mariboru. Od 6. do 12. januarja je dela iskalo 176 oseb, t. j. 113 moških in 63 ženskih. 82 službenih mest je bilo praznih, delo je dobilo 31 moških in 41 ženskih, t. j. 72 oseb. Odpotovalo jih je 32, odpadlo pa 68; koncem tedna jih je ostalo še 634 v evidenci. Od 1. do 12. januarja pa je dela iskalo 601 moški in 302 ženski, t. j. 903 osebe; 155 službenih mest je bilo prostih, delo je dobilo 57 moških in 60 ženskih, tedaj 117 oseb; odpotovalo jih je 42; odpadlo pa 110.

Pri Borzi dela v Mariboru dobijo delo: 3 blapci, 4 majarji, 8 viničarjev, 2 vrtarja, 4 čevljarji, 1 žagar, 2 mizarja, več vajencev (kolarske, čevljarke, pekovske in tapetniške obrti) in tudi 4 kmečke deklet, 1 kmečka gospodinja, 13 kuharic, 5 služkinj, 1 sobarica, 1 varuška, 1 kuharica k financem, 1 boljša gospodinja, 1 perfektna servirka, 1 šteparica za gorje dele čevljev, 8 šivilj za perilo, 1 šivilja za obleko, 2 postrežnici, 6 učenk za šivanje perila, 2 učenci za izdelovanje obleke.

Poraba bencina v Avstriji. V Avstriji se je v letu 1928 po ocenah porabilo okoli 10.000 vagonov bencina, kar kaže, da je avtomobilski promet v Avstriji jako porastel.

zmeraj izredno majhna in bo bodoče oblikovanje odvisno od obsega kontinentalnega povpraševanja. — V splošnem je bilo prodanih v tej seziji iz Avstralije v dežele izven Evrope 20 milijonov bušlov; v Evropi pa zato dosti manj, ker je bila kanadska in argentinska pšenica cenejša kot avstralska. Evropski trg je zato tako rezerviran, ker govorijo poročila v zelo dobrem pridelku v Avstraliji in Argentini. Torej vse nekako čaka.

Mariborski trg dne 12. januarja 1929. Ta trg je bil kljub velikemu mrazu (—21 stopinj) dobro založen in obiskan. Slaninarjev je bilo 98, kateri so prodajali meso in slanino po Din 17-50 do Din 30— na drobno, po Din 15 do 18 pa na debelo; popoldne pa celo po 14 do 15 Din za 1 kg. Pri domačih mesarjih so ostale cene neizpremenjene.

Perutnine in drugih domačih živali je bilo pa komaj kakih 200 komadov. Cene, ki so malo poskočile, so bile piščancem 20—25 Din, kokošem 35—50, racam, gossem in puranom 60—100 Din za komad, domačim zajcem 15—25, divjim zajcem 40—50 za komad.

Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, evetje: Krompirja je bilo samo 3 voze in se je prodajal po 8—9 Din za merik, oziroma 150—2 Din za kg. Druge cene so bile: solati glavni in endiviji 2—3, karfiolu 5—15, kolerabi 150—2 Din za komad, maslu 44—65 Din za kg, mleku 3—350, smetani 12—14 Din za li-

ter, jajcam 150—2 Din za komad; sadju: jabolkam 4—6, hruškam 8—12, posušenim slivam 10—12, orehom 4 Din za kg, oranžam 1—3, limonam 075 do 1 Din za komad.

Lesene in ločene robe je bilo v veliki obilici. Cene so bile 1—100 Din za komad, brezove metle so se prodajale po 225—5, slamnice po 10—12 Din za komad, koruzna slama pa po 30 Din za vrečo.

Seni in slama na mariborskem trgu. V sredo, dne 9. t. m. so kmotje pripeljali 6 voz sena, 3 voze slame; v soboto, dne 12. t. m. po 12 voz sena in 5 voz slame na trg. Cene, katere so malo padle, so bile senu 130—160, slami po 60—70 Din za 100 kg.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Mašinsko odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 23. januarja t. l. ponudbe glede dobave varilnega železa in varilnega praška. (Pogoji so na vpogled pri istem odeljenju.) — Direkcija državnega rudnika Bukinje, pošta Kreka, sprejema do 23. januarja t. l. ponudbe glede dobave 1650 kg strojnega in dynamo-olja, 1500 kilogramov masti za jamske vozčke in 15 kg bencina; do 26. januarja t. l. pa glede dobave krovne lepenke, žičnih žebeljev, kant, podkev, železa, žice, ključec, matic, kleja, ščetk, krede, ključavnice, pil itd. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 11. februarja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede oddaje buffeta na postaji Medjedji v zakup; pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 150.000 kg lesnega oglja; pri Inženjerskem odeljenju Dravske divizijske oblasti v Ljubljani pa glede zgradbe dovodnega vodovoda za vojašnico v Škofji Loki. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.) — Dne 8. februarja t. l. se bo vršila pri Ministrstvu vojske in mornarice, odeljenje za mornarico v Zemunu, ofertalna licitacija glede dobave 40.000 kg testenin. — (Pogoji so na vpogled pri istem odeljenju.)

Dobave. Gradbeno odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 21. januarja t. l. ponudbe glede dobave ca 18.000 komadov vijakov; do 22. januarja t. l. pa glede dobave tramov, desk, plohov, žlebov, cevi, žebeljev, vetroklinov, barve, salonit-nastavkov itd. (Pogoji so na vpogled pri istem odeljenju.) — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 5. februarja t. l. ponudbe glede dobave električnega materiala. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

Prodaja. Dne 22. januarja t. l. se bo vršila v A. in B. skladišču Glavne carinarnice I. reda v Ljubljani prodaja raznega blaga.

Oglas.

Komanda 8. žandarmeriskoga puka namerava nabaviti sledeči kancelariski material i to:

- 115.000 pola koncept, papira, 11 kg težine;
- 9.000 pola belog kancelariskog papira;
- 6.000 pola tankog papira za pišali stroj;
- 10.000 pola pakpapira bolje vrste;
- 400 pola karbon papira (Kores);
- 200 pola karbon hektograf papira (Kores);
- 30 kutija pera bolje vrste;
- 200 kutija pečatnog voska;
- 40 klupka debele špage;
- 40 kg gumi-arabicum;
- 20 komada trakova za pišali stroj razne širine;
- 10.000 komada službenih ovitkov (kofert).

Pozivaju se svi oni, koji žele ove predmete isporučiti, da predlože svoje pismene i sa 5 dinara taksirane ponude najdalje do 24. ovog meseca 11 sati blagajniku ovog puka. — Ujedno se imadu dostaviti i uzorci od ponudjenih predmeta, koji će se po izvršenom pregledu vratiti.

Onaj, koji ponudi najpovoljniju cenu, ustupit će mu se isporuka čim dodje odobrenje od Komande žandarmerije iz Beograda. — Isporuka se imade izvršiti u roku od 14 dana po saopštenju odobrenja.

Komanda 8. žandarmeriskog puka u Ljubljani, E. br. 475/29.

Kvalitativno najbolje

nogavice volnene in flor, rokavice, triko perilo, vestje, puloverje, žepne robce, naramnice, kravate, ovratnike, sralce, razne čipke in vezanine, kompletne potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in tapetnike

edino le pri

JOS. PETELINC, Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Na veliko!

Telefon 2913.

Na malo!

H. SUTTNER
- LJUBLJANA -

Ure, zlatnine in srebrnine

Lastna protokolirana tovarna v Švic

Dobro službo

in lepo eksistenco nudi vsakomur naš pletilni stroj z aparatom za vzorčno pletenje, in popolnim brezplačnim poukom, ki ga dobite edino le pri tvrdki

F. KOS

Ljubljana, Židovska ul. 5.

L. M. ECKER

sinova

Stavbinska, galanterijska in ornamentalska

kleparnica.

Oblastveno dovoljeno podjetje za izvrševanje vodovodnih del in centralnih kurjav.

Ljubljana, Slomškova ul. 4

Telefon 2933 int.

„Trgovski list“

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

se priporoča p. n. trgovcem, industrijcem in obrtnikom za naročanje, razširjanje in inseriranje.